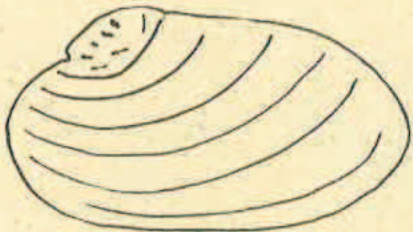

Sl. 7. *Unio crassus crassus* Retzius (orig.)

Sl. 8. *Unio crassus batavus* Maton & Rackett (orig.)

Sl. 9. *Unio crassus cytherea* Küster (orig.)

S obzirom na maksimalne veličine kod nas ulovljenih pojedinih vrsta školjaka, trebalo bi da se dozvoli lov ovih mekušaca kako sledi u svima našim rekama, potocima, kanalima i jezerima:

1. Za sve tri forme *Unio pictorum* L. od 7 (sedam) santimetara na više.
2. Za formu *Unio tumidus tumidus* Retzius od 6 (šest) santimetara na više.
3. Za formu *Unio tumidus solidus* Zelebor od 7 (sedam) santimetara na više.
4. Za formu *Unio tumidus kopaciensis f. nova* od 7 (sedam) santimetara na više.
5. Za sve tri rase *Unio crassus* Retzius od 5 (pet) santimetara na više.

Osim toga neophodno je potrebno zavesti i vremensku zabranu lova i to:

1. Jedne godine zabraniti lov u svim vodama u mesecu martu, aprilu i maju.
2. Sledeće godine zabraniti lov u junu, julu i avgustu.
3. Svake godine sve ostale mesece dozvoliti lov u svim vodama.

Zabrana lova može se organizovati i prema sektorima na pojedinoj vodi. Vodeni tok podeli se na sektore od po više desetina kilometara, i onda se lov dozvoli jedne godine u jednom sektoru, druge godine u dugom i t. d.

Bilo koja od predloženih zaštitnih mera da se uzme u obzir, ona će biti korisna, jer u protivnom preti opasnost potpune devastacije svih naših slatkih voda, naime, onih u kojima ima za industriju dugmadi korisnih školjaka. Kao što se za zaštitu riba vrši terenska kontrola, biće potrebno da se iste mere na terenu poduzmu i za školjke.

Ing. Fijan Nikola, Zagreb

Ribnjaci u doljama kraj Vukovara

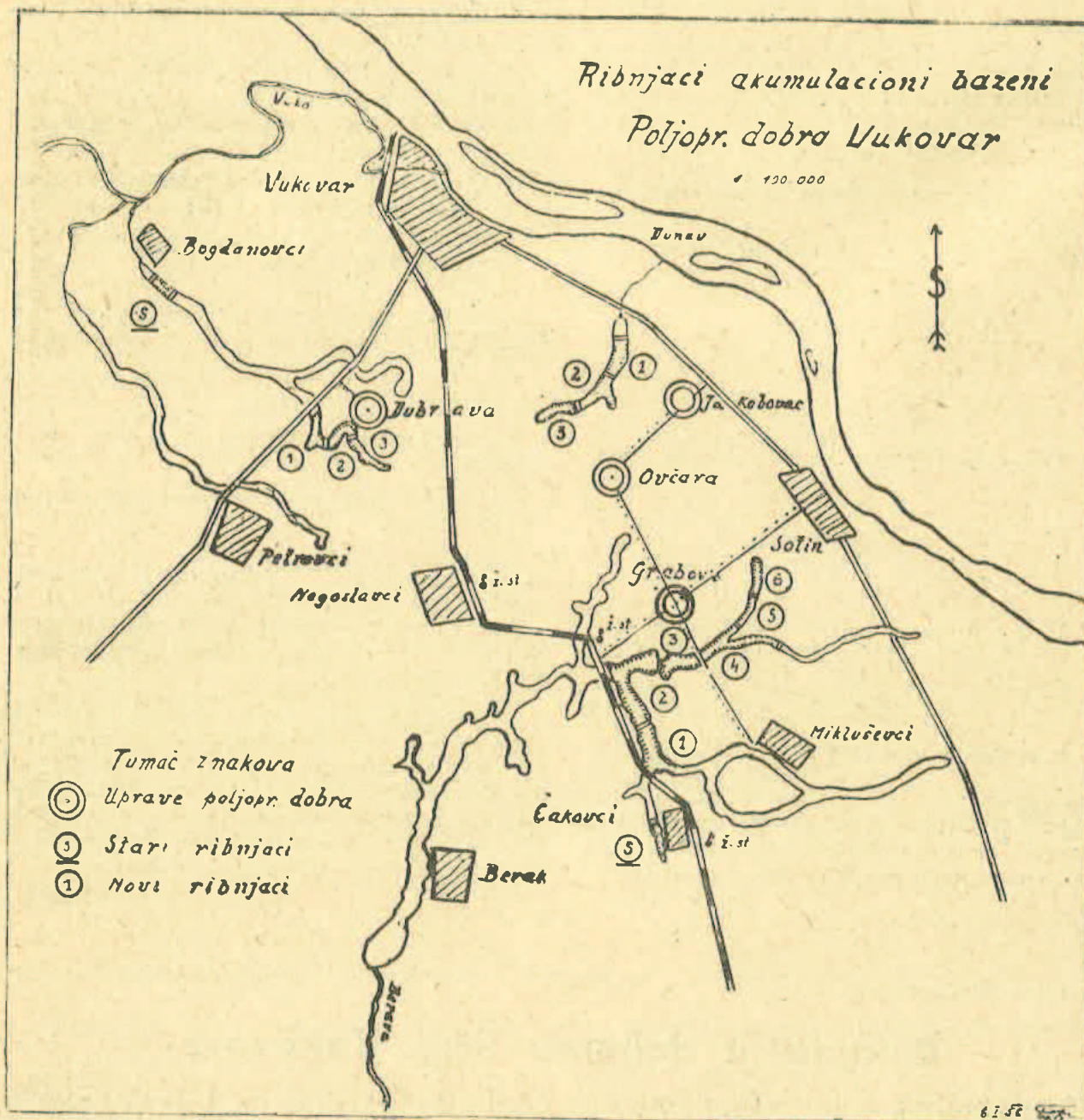
Uz Dunav kraj Vukovara u pravcu Fruške Gore proteže se blago valovita ravan, koja je za dvadesetak metara viša od razine vode u Dunavu. Na više mesta ovaj plato presijecaju dugodoline, nastale erozijom tla. Ove doline, kojima se slijeva voda od padalina, nazivaju doljama, dolovima i ritovima tamo gdje su dugodoline zamočvarene i obrasle trskom. Na blagim padinama prema slivu Bosuta postoji razgranato čvorište dolova dugih desetak kilometara.

Sastav tla na ovoj plodnoj uzvisini je črnozem na podlozi prapora. U dolovima nastao je od nanosa vode barski humus, koji mjestimice leži i na sloju treseta, pa je tlo u doljama nepropusno i zamočvareno.

Šumskih površina ovdje nema, sva je zemlja intenzivno obrađena. Voda od padavina u dolovima, a i manjih ali stalnih izvora naglo raste i opada. U proljeće, kada nabuja voda u dolovima, ulazi uzvodno na mrijest riba iz okolnih rijeka Dunava

i Vuke. Iza mrijesta ostaje na dubljim mjestima dosta šaranskoga i semovskog mlađa. Da se ta riba zadrži i dalje gaji, na nekim povoljnim mjestima pregrađeni su dolovi nasipima. Tako su nastali mali seoski ribnjaci kraj sela Bogdanovci, Čakovci i drugdje. U ovim ribnjacima gaji se i sada riječni šaran produljene forme. Ima i napuštenih ribnjaka, iza kojih su ostali razvaljeni nasipi.

Po zamisli direktora poljoprivrednoga dobra Vukovar, Duke Martinovića izgrađen je projekat za prvi veći ribnjak u dolovima poljoprivredne uprave Dubrava. Investicije za gradnju ovakve vrste pregradnih ribnjaka u dolovima razmjerno su male, iznose na 1 ha ribnjaka oko Din 150.000.- U odnosu na površinu ribnjaka zemljani radovi nisu veliki. Gradi se samo donji i gornji pregradni nasip. Dugi i skupi periferni nasipi ovdje otpadaju. No upusna i ispusna grla moraju biti većega kapaciteta, da bi osigurala preljev naglih voda i zaštitila nasip od prodora. Taj prvi ribnjak nasaden je u proljeće 1955.

g. zdravim nasadom ribe iz Jelas-polja. Iza ribolova u jesen prvi rezultat uzgoja ribe bio je preko 600 kg ribe po 1 ha.

Sličan tip pregradnih dolinskih ribnjaka postoji već otprije u NRH na Poljoprivrednom dobru Antunovac kraj Virovitice, s površinom od 86 ha. Okoliš je ovih ribnjaka sav pod šumom, a režim vode i za sušnih godina zadovoljava potrebe ribnjaka, iako je oborinsko područje, koje hvata padavine, razmjerno malo.

Režim vode u doljama kraj Vukovara još nije u cijelosti ispitan i utvrđen. Na prvo podignutom ribnjaku Dubrava iskustva su pokazala, ako se digne stupac vode na veću razinu, da je moguće odvojiti iz ribnjaka bez štete za uzgoj ribe stanovitu količinu vode i za navodnjavanje obradivih površina. Ova mogućnost potakla je direkciju Poljoprivrednoga dobra Vukovar, da izgradi na pod-

vodnim terenima u doljama sistem ribnjaka-akumulacionih basena.

Iza ribnjaka Dubrava dosada je izgrađen i već nasaden ribom takav sistem od tri manja ribnjaka u dolu sa slivom prema Dunavu na području uprave Ovcara.

Sada su u završnoj fazi glavni radovi na Upravi Grabovo, s površinom od 110 ha ribnjaka-akumulacija. Na tom području postoji najveća površina razgranatih dolova sa blagim padom prema slivu Bosuta. Ove površine bile su dosada pod trskom zamočvarene. U prvom planu sada su zahvaćene dolje do željezničke pruge Ilača—Vukovar. Oborinsko područje od 61 km² gravitira svojim slivom u pravcu dolova Grabovo. Protok vode ima velike razlike minimalno od 60 sek/lit. do maksimuma 8.000 sek/lit. Predviđa se, da će ovi ribnjaci uz povišeni stupac vode dati rezervu vode za navod-

Gradnja pregradnog nasipa u dolu na upravi Grabovo
Foto: Fijan

njavanje s minimumom 30, a maksimumom 100 ha obradivih površina. Gornji krak ovoga spleta dolova kod sela Sotin udaljen je od Dunava svega 1 km. To daje povoljnu mogućnost, da se može u sušnim godinama kombinirati ubacivanje vode iz Dunava za ribnjake i navodnjavanje.

Tehnički elaborat za gradnju ribnjaka-akumulacija na Upravi Grabovo izradila je vodna zajednica Bič—Bosut. Istovremeno izradio je i Litostroj projekat za gradnju hidrocentrale na zadnjem od sedam pregradnih nasipa uz propust kod željezničke pruge. Tu će se koristiti od viškova akumulirane vode električna energija za zimovnike i znatne potrebe gospodarskih postrojenja uprave Grabovo.

Za gradnju ribnjaka-akumulacija dali su pozvani naš i inostrani stručnjaci povoljno mišljenje. Podignuti ribnjaci-akumulacije na močvarnim slabokorištenim terenima dat će po svom bonitetu i plodnom okolišu ne samo vrlo dobre prinose kod uzgoja ribe, nego kao akumulacije vode za obra-

Ribnjak u dolu Dubrava Foto: Fijan

dive površine, povišene i sigurne prinose za poljoprivredu. Stabilnim crpkama i hidrantima predviđeno je navodnjavanje.

Ribnjak Dubrava Foto: Fijan

Ing. D. Orešković, Ribolovni centar Apatin

Rekonstrukcija Ribolovnog centra Apatin sa osvrtom na rad u 1955.

Prije 45 godina izgrađene su današnje zgrade Ribolovnog centra u Apatinu, uglavnom od drvenog materijala, i danas se nalaze u vrlo lošem stanju, tako da je neophodno potrebno izvršiti rekonstrukciju čitavog pogona. Osim toga, uređaj za normalan rad sa postojećom opremom ne odgovara, tako da je t. zv. »usko grlo« proizvodnje prijemna tikvara, koja nije u stanju često puta da u punoj sezoni prihvati svu ribu koju ribari sa terena dovezu u centar, a jer u centru nemamo rashladnih uređaja i postrojenja za modernu preradu, spasavanja uhvaćene ribe jest kalanje i usoljavanje.

Da bi se to u budućnosti otklonilo, Upravni odbor Ribolovnog centra riješio je da se postepeno sve stare zgrade poruše, i na istom mjestu podignu nove zgrade sa modernom opremom, tako da ovaj poznati ribarski centar, koji ima odlične uslove za rad u ogromnim razmjerima bude i moderno

opremljen, da može u svakom momentu odgovoriti svom zadatku. U februaru ove godine, centar je raspisao preko dnevne štampe konkurs za izradu projekata kompletne rekonstrukcije čitavog pogona u Apatinu. Izvan očekivanja, odaziv ovlaštenih projektanata i projektantskih biroa bio je vrlo velik. Izabrane su najpovoljnije ponude, i projekti su u radu. Predviđeno je da se izgradi nova manipulativna zgrada na sprat, nova upravna zgrada na sprat, mehaničko bravarska radionica sa garažama, stambena zgrada na sprat sa 5 dvosobnih komfornih stanova i 3 garsonska stana, moderna prodavaonica ribe sa akvariumima, portirnica, uređaji za mehanički prijenos ribe sa tikvare u manipulativnu zgradu, kanalizacija i parno grijanje svih zgrada, sa vodovodom. Najvažnija je manipulativna zgrada. U prizemlju te zgrade bit će slijedeće prostorije: